

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 10 kor.
 Negyedévre... — 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével

Helytartóság és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 18

Árvaságra jutott egyházmegye.

— A káptalan és a káptalani helynök körlevele. —

Nyolcz napja mult már, hogy Szent László egyházmegyéjének nagynevű főpásztora megtért dicső elődeihez, mély-séges gyászban hagyva itt árvaságra jutott egyházmegyéjét, székvárosát, papjait és hivat.

Az elmúlt szomorú napokat a kegyelet parancsolta nehéz kötelességnek szentelte az egyházmegye, minden másról megfeledkezve, egyedül Szent Ágoston intését tartva szeméi előtt: «Jinite mortuos sepelire mortuos suos»: — Hagyjátok a halottakat, hadd temessék el halottaikat.

E kegyeletes kötelesség teljesítése után az elárvult egyházmegye káptalanára, illetve az általa választott káptalani helynökre hárul a másik nehéz feladat: intézkedni az egyházmegye ideiglenes kormányzása iránt. Mindkettő megtette a magáét s első hivatalos rendelkezéseiket közöljük a következőkben:

A nagyváradai l. szert. egyházmegye tisz. Papságának üdv az Urban!

Haló porában is áldott bibornok megyés püspökünk, **dr. Schlauch Lőrincz**, feledhetetlen nagy főpásztorunk folyó július hó 10-én este fél 10 órakor az igazak halálával csöndesen átszenderülve az örök hazába és pedig, mint imádkozva érette s értéke szerint becsülve épületes türelemmel viselt 46 napi súlyos betegsége szenvedéseit, reméljük: a boldog örökkévalóságba; a szentírásnak Dávid királyra vonatkozó igéivel szólva: «jó vénségben meghalván, teljes levén napokkal és gazdagsággal és dicsőséggel», jó-ságos püspök-atyánk: megüresedett szent László ős püspöki széke, melyet a szent bibor dicsőségével először a boldogult diszitett, a kiből a katolikus egyház s a magyar haza egyik legfényesebb csillaga aludt ki.

Az elárvult egyházmegye ideiglenes kormányzásáról kötelességünkhöz hiven egyházi törvényeink értelmében gondoskodandók, nyomban a nagyváradai temetés után, f. hó 14-én tartott káptalani ülésünkben a tridentini sz. zsinat rendelete szerint (Sess. XXIV. cap. XVI.) a káptalani helynököt megválasztottuk méltóságos és főtiszt. **Vinkler József** sardikai vál. püspök, nagyprépost ur, az Urban elhalt főpásztorunk általános püspöki helynökének s ügyhallgatójának személyében.

Miről midőn az egyházmegyei tisz. papságot ezennel értesítjük, nem késünk egyszersmind amaz erős reményünknek

adni kifejezést, hogy a papság a fenn tisztelt káptalani Helynök ur iránt a sz. Canonok parancsolta tiszteletet tanusítani s köteles engedelmisséget készségesen gyakorolni és őt az egyházmegye kormányzásának felelősségteljes gondjaiban s fáradozásaiban buzgó imáival támogatni fogja.

Kelt Nagyváradon, 1902. július 14-én.

Nagyváradai l. sz. székes-káptalan.

A főtisztelendő székeskáptalannak fentebb közölt határozata előtt, melylyel a tridentini sz. zsinat hivatolt rendeletét — «Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur» — szem előtt tartva, engem, boldogult nagy főpásztorunknak utolsó általános püspöki helynökét és ügyhallgatóját tett meg elárvult egyházmegyénk ideiglenes kormányzására káptalani helynökké, — meghajoltam, meg kellett hajolnom magas életkorommal természetesen együtt járó fogyatkozó erőm daczára; mivel szeretett egyházmegyénk iránti szeretetem sarkalt és ez iránt való kötelességtudatomnak, s engyongeségem érzetének egymással való tusakodásában nem feledkezhettem meg a Szentlélek biztató tanuságáról «*infirmos elegit Deus, ut confundat fortia*». Annál kevésbé feledkezhettem meg erről, mert a választóülés egész tartama alatt füleimbe csengtek egy, a felejthetetlen nagy főpásztorunknak megadandó végtisztességre eljött megyés püspök urnak hozzám intézett szavai: «Noli reluctari voluntati Dei.»

Nagy dolog 82 év súlyától is terhelve, csupán ideiglenesen is elvállalni egy dicső egyházmegye kormányzatát oly nagy főpásztor után, kit Krisztus Jézus földi helytartója «*lelkének legmélyebb fájdalomával*» sirat és a kit nemzetünk legjobbainak élén urunk, királyunk ő csász. és apostoli kir. Felsőge úgy gyászol, hogy nemcsak képviseltette magát a nagyváradai temetésen magyarországi udvarnagya, gróf Apponyi Lajos v. b. t. tanácsos ur ő nagyméltóságával, hanem ezen legkegyelmesebb táviratot méltóztatott intézni Ischlből a ft. székeskáptalanhoz:

Nagy, majdnem pótolhatatlan azon veszteség, melyet nagyérdemű főpásztorunk: dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök elhunytá által az egyház, a nemzet, tudomány és művészet szenvedett. Mély gyászunk az enyém is; én ezen bölcs tanácsadóm és odaadásteljes, őszintén kedvelt hívem emléket mindenkor hálás kegyelettel fogom megőrizni szívemben. Ferencz József.

Ilyen királyi emlékbeszéd, tudtommal, még alig hangzott el magyar püspök rava-

talánál. Már csak ezért is méltó, hogy itt az egyházmegye annaleseinek lapjain megörökíttessék.

Az egyházmegyei papság előtt megrajzolni boldogult bibornok-püspök atyánk nagy alakját nem szükséges. Él mindnyájunk lelkében s élni fog, míg szívünk dobog s ez is fogja lelkesíteni a tisz. papságot annak teljesítésében, amit a ft. káptalan is hangsúlyoz fentebb, szent László elárvult egyházmegyéje sikeres ideiglenes kormányzata érdekében s amit én is kérve kérek a t. papságtól, de különösen azt, hogy főleg állhatatos buzgó imádságaikkal ne szűnjenek meg támogatni gyengeségemet.

Ezek után rendelem a következőket:

1. A boldogult bibornok főpásztor halála utáni 30-ik napon, vagyis jövő augusztus hó 9-én, a boldogult névünnepeinek vigiliáján, a székesegyházban s az egyházmegye minden önálló lelkész-séggel bíró egyházában Érette ünnepléses Requiem tartassék, az erről a szószékről is eleve értesített hívő nép és kath. testületek, vallásos társulatok felhívott részvéte mellett. Természetesen minden megyés pap a köteles 3—3 szent misét a boldogult főpásztor lelkiüdvéért is tartozik bemutatni.

2. Mély gyászunk külső jeléül a püspöki szék betöltéseig a hivatalos levelek fekete pecséttel zárandók le.

3. Végül a választandó új püspökért mindaddig, míg választása, illetőleg kinevezése tudomásra jó, minden vásár- és ünnepnapon a sz. mise végeztével 3 Miatyánk, 3 Üdvözlégy és ezen könyörgés mondandó:

Könyörögjünk! Mindenható Isten! alázattal leborulva esedezünk Hozzád: adjon a te végtelen jóságod egyházunknak főpásztort, ki felőlünk való épületes gondosságával előtted mindenkor kedves, néped előtt pedig üdvös kormányzásáért a Te sz. Neved dicsőségére állandóan tisztelt legyen. A mi Urunk Jézus Krisztus által Amen.

Nagyvárad, 1902. július 17.

Vinkler József,
 káptalani helynök.

A függetlenségi párt és az Ipar-egyesület.

A függetlenségi és 48-as pártot megáldták a sajtóban amiatt, hogy a függetlenségi pártnak az önálló vármegye terület létesítése érdekében kiküldött bizottsága mult vasárnap tartott értekezletében elhatározta, hogy az önálló vármegye terület érdekében folytatott harcban csatlakozik az Országos Iparegyesület akciójához. Ebből ugyanis az következik, hogy a függetlenségi párt immár teljesen leszerelte az önálló vármegye területért folytatott harcot és egyszerűen a háta mögé áll egy társadalmi egye-

sületnek. Az iparegyesület pedig nem az önálló, hanem a közös vámterületet követeli.

A függetlenségi párt organuma e vádakra válaszolva most azzal felel, hogy közli azt a határozatot, a melyet a párt bizottsága az önálló vámterület kérdésében a szóban forgó ülésen és az Iparegyesületre vonatkozólag meghozott. Szól pedig a határozatnak eme része a következőképen:

»A párt, — bárhol keletkezik ily irányú (az önálló vámterület érdekében megindult) mozgalom — azt szívesen fogadja és örömmel támogatja; minthogy pedig — értesülése szerint — az *Országos Iparegyesület* kebelében ily nagyarányú mozgalom indult meg az önálló vámterület érdekében: a párt ezt örömmel veszi tudomásul és ezen mozgalmat a maga részéről készségesen részesíti leghatásosabb támogatásában.«

Kijelenti egyúttal a párt hivatalos lapja, hogy a párt e határozatával csak kötelességszerűen hathatós támogatásáról biztosította azokat, akik az Iparegyesület kebelében az önálló vámterületért harcolnak. Ebben a harcban a függetlenségi párt szívesen fogad bárkit, a ki mellé áll. Valamint szívesen áll viszont azok mellé, a kik gazdasági függetlenségünk kivívására lépnek soraikba.

Balkán zavarok.

Szófiából írják: Az utóbbi időben, különösen a legutóbbi három hét alatt Macedóniából általában, de főleg Monasztirból (Bitoliából) oly hírek érkeznek egyre-másra, a melyek a bolgár politikai köröket, szorosán véve az ugynevezett macedon bizottságokat, élükön a Szófiában székelő fő- (központi) bizottsággal igen érdeklik, olyannyira, hogy közöttük a szenvedélyes pártoskodás (Szarafovisták és Mihajlovszki Zencsev-pártiak közt) szünőféiben van, úgy vélekedvén, hogy akkor amikor már az oly sokat hangoztatott felszabadítási eszme megvalósítása előtt állanak, nincsen helye a pártoskodásnak, hanem mindenki tegyen, a mit csak tehet is mutassa meg, hogy ennek az ügynek csakugyan igazi hive. Minden külső, vagyis a bolgár kormány részéről a macedon bizottságok akciója ellen látszólag támasztott akadály mellett is ezek a »komiték« sorra megkezdtek aktív működésüket. Ez pedig annyit

jelent, hogy megmozdult az egész bolgár közvélemény, mert nincsen város, vagy kis helység Bulgáriában, a melyben ne működne egyik, vagy másik hangzatos című macedon-bizottság (»macedonszki komiték«). A kormány csak látszólag helyteleníti ezt s tesz ugyan némi intézkedéseket, de főleg csak azért, hogy módjában legyen ez által az európai sajtót értesíteni, miszerint ő is szorítja a macedon-bizottságot. Azonban ezeket az intézkedéseket maga a kormány sem veszi komolyan, annál kevésbé a hatóságok, mert először is bensőleg a kormány és a hatóságok is csak ugyanazokat az érzelmeket osztyják a néppel, másodsor pedig a kormány tényleg tehetetlen is volna azt megakadályozni. Bulgáriában ugyanis a rendőrség és a katonatisztek valamennyien lelkes hivei a macedon ügynek, a mely annyira népszerű, hogy azt a lapok a »szent fölzabarádítási ügynek« nevezik. Az egész nép, rang- és osztálykülönbség nélkül alig várja, hogy annak az ügynek megvalósulását lássa. A mi nem is csoda. Mert ez az ügy ugy az államnak, valamint minden egyes valamire való birtokos bolgár polgárnak pénzébe kerül. Az állam a »közművelődési« czélokra áldoz, a polgár pedig a főbizottság pénztárába — a propagandára. Ha netalán tényleg kitörne a forradalom Macedóniában, úgy még a vaskezü Karavelov is, mint kormányzó, tehetetlen volna e bizottságok közös mozgalmával szemben, annál gyöngébbnek bizonyulna Danev miniszterelnök. A kormány főképp csak az eshetőségekért való felelősséget igyekszik magáról elhárítani.

Buller hibái.

Az angol alsóházban tegnap a hadügyi költségvetés tárgyalásánál már megindult a vita a dél-afrikai háborúról. Buller tábornok dolgáról volt szó, a ki a legszomorubb szerepet játszott ebben a babérokban nem bővelkedő harcban. Az ő nevéhez fűződnek a legnagyobb veszített csaták és a legszégénylenebb kudarczok a búrokkal való harcban. Az angol hadügyminiszter nem is kímélte a tábornok személyét, a kit az ellenzék akart ezuttal védelmébe venni. Elmondta, hogy mily óriási baklövéseket követett el és ezeket még mindenféle indiszkréciókkal tetézte, úgy hogy nem lehetett őt meghagyni állásában. Az alsóház nagy többsége igazat adott a hadügyminiszter-

nek. Valószínű, hogy a dél-afrikai háború dolgait többször fogják ezután szóvá tenni a parlamentben és előreláthatólag nem minden alkalommal lesz oly sima a vita, mint Buller elítélése esetében. A lóvásárlások dolga például aligha lesz kellemes a kormányra nézve. Különben ugyan csak tegnap a felsőházban is katonai-vita volt és minden arra mutat, hogy az angol kormány a mult szomorú tapasztalataitól indítva, teljesen reformálni kívánja a hadsereget. Az angol hadsereg ósdi szervezete tényleg nem felel meg a modern követelményeknek. Az angol közvélemény azt kívánja, hogy Roberts helyébe a fiatalabb és fettebb Kitchent nevezzék ki főparancsnoknak és bízzák rá a hadsereg reorganizációját.

Lengyelek és poroszok.

A lengyel-porosz torzalkodás újabb tüntetéseiben nyilatkozott meg. Már a lengyel tartalékos katonák is tüntetnek a poroszok ellen. A Tägliche Rundschau értesülése szerint a legutóbbi ellenőrző szemlén a lengyel tartalékosok nevük fölolvásásánál a német Hier! helyett lengyelül feleltek. A katonaság valamennyit a katonai tisztesség ellen való véttség miatt tíz napi fogházra ítélte. Sokkalta nagyobb szabású volt az a tüntetés, amely tegnap folyt le Gaesenben. Az ottani székestemplomban ünnepi istentisztelet volt a grunevald-tannenbergi csata emlékére. A nagymisét egy kanonok szolgáltatta s utána ünnepi körmenet volt. Berlinben a hivatali kötelesség súlyos megsértését látják abban, hogy az istentiszteleten és a körmenetben katolikus papok is résztvettek, mert a papok ezzel kihívják a német népet és a porosz államhatalmat, de elvárható, ugymond, hogy a kormány és a poseni érsek, aki eddig mindig korrekt viselkedést tanusított, felelősségre vonják és megbüntetik a bűnösöket.

A városház építése.

Az új városház építésére felügyelő bizottság tegnap délután ülést tartott. Jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Száhlender Károly, Guttman József, Lovas Zsigmond, Rimánóczy Kálmán, Szatmár Ferencz, Varró Domokos, Köblös Ferencz, Weimann Béla, dr.

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

Pompás vendégfogadó.

Irta: Lucien Chinchollé.

— Már hogyné fogadnám el! A legnagyobb örömmel — kiáltottam fel, mikor az itt következő sorokat olvastam egy névjegyéről:

»Kedves barátom!

Két rokonom fog a francziaországi postahájjal megérkezni, akiket fejedelmi módon óhajtok megvendégelni. Elviszem őket Vataba, a »Vadászok találkozóhelye« című étterembe. Pompás ebédet már rendeltem is s ha te szívesen fogadod meghívásomat, nagyon fogok örvendeni.

Wilsinszki»

Nyomban elküldtem a válaszat: jövék. Vata egyike Numea legköltőibb fekvésű helyeinek. Ott terül el a tengerből ölében, ilatos mezők és regényes erdők közt. A tenger üdítő, hűs lehétől szinte ujjászűltünk a forró délszaki nap gyilkos klímájában.

A mi pedig a »Vadászok találkozóhelyét« illeti, az kétségkívül a legjobb fogadó egész Numeában.

Vidám este ígérkezett tehát a számomra. Három óra volt. A postagözüst még csak a parti táviró jelezte; két órai idő volt tehát még a rendelkezésemre.

Elhatároztam, hogy megtekintem addig az ültetvényeimet.

Fölnyergeltem a lovamat, bebarangoltam a környéket és — csakugyan elkéstem. A hajó már akkor megérkezett s az utasok el is hagyták a fedélzetet, mikor odaértem.

Egyedül indultam tehát Vata felé, ahova esti hat órakor érkeztem meg.

A »Vadászok találkozóhelye« tekintélyes hirneve mellett is csak ritkán lát vendéget. Ez este azonban még a tájéka is kihaltak látszott. Különös gyanu fogott el, mikor lovamról leszálltam. A nagy teremben tizenöt-husz díszesen fölterített asztal fehérlött felém, — valamennyi üresen.

A legbelső szögletből, egyik fölvirágozott asztal mellett Wilsinszki barátom kétségbeesetten komor arca, mint a boszuság megdöbbentő szimbóluma, meredt rám.

Wilsinszki, rendes állapotában, a féktelen jókedvű példaképe volt. Nagyon természetes tehát, hogy meghökkenve állottam meg az ajtóban.

— Teringettél! — kiáltottam feléje. —

Hát a rokoniaid hol vannak?

— Ne is beszélj róluk, Sidneyben rekedtek és csak a legközelebbi hajóval érkeznek ide.

— Ugyan! Ez kellemetlen. Tönkreteszi szép esténket. Az ebédnél már most mi lesz?

— Az ebéd kész, — mondta tompán, a konyhára mutatva.

Mindenesetre kellemetlen volt a csalódás; de bármint legyen is, na a rokonok el is maradtak, az ebéd mégis pompásnak ígérkezett, én pedig éhes voltam. Wilsinszki, aki nagy testű; erőteljes fizkö, bizonyára szintén étvágyat érzett, mely ilyen kirándulások alkalmával még kétszeres is.

Vigasztaló hangon mondtam tehát:

— Mi a szándékom, barátom?

Wilsinszki végig úszott rajtam, aztán felkiáltott:

— Mi a szándékom? Ebédelni fogunk — négy helyett!

— Annál mi sem lesz könnyebb, — szoltam s nyomban el is helyezkedtem az asztal mellett.

Néhány percczel később tálatlak, még pedig oly ebédet, mely dicsőségére vált volna a boldogult Vatelnek is.

A helyzet azonban még sem volt teljesen vigasztaló, mert a drága ebéd nagy része kárba veszett. Sajnálkozással néztem a barátomra, akinek arca hirtelen mosolygósra fordult.

Az ajtó nyílt. Két fiatal katona lépett be rajta s egy pillanatra meghökkenve a nem várt pompától megállottak.

Halk hangon tárgyalni kezdtek.

— Mondd csak, Nicaise, biztos vagy abban, hogy ez a másfél frankos étterem? — kérdezte, aki először lépett be.

Ez a mondat megiepett. A Vadászok találkozóhelye a vidék legdrágább vendéglője volt.

Vucskics Gyula, Darvassy Lajos, Hegedűs Géza, Mezey Mihály, Splyok István, Dóry Ferencz, dr. Baróthy Akos, Csordacsics Ferencz.

Az értekezlet legfontosabb tárgya volt az új városház közgyűlési nagy termének kibővítése. Rimler Károly polgármester előadta, hogy ha a városatyák létszámának felemelését keresztül viszik, a mint a miniszter Szeged, Debreczen, Győr stb. városoknál már elrendelte, Nagyvárad városának a lakosság mostani száma mellett a tisztviselő tagokon kívül, 188 bizottsági tagja lenne. Jelenleg a tisztviselőknél kívül 124 városatya van Nagyváradon. Az eddigi terv szerint az új városházában 168 ülőhely van s azokon kívül az elnökök, jegyzők és tisztviselők helyei. Most akként óhajtik a nagy terem tervét megváltoztatni, hogy a karzatot tartó két oszlopot mellőznék s ennek helyére és az oszlop mögött levő területre még 30 ülő hely jönne. A karzatot feljebb emelnék s félkörben készítenék. Így minden helyről jól lehetne látni és hallani. A módosítás mintegy 3000 koronába kerülne, míg ha ezen átalakítást később akarná a város keresztülvinni, legalább 15000 korona költséget okozna.

A szakértőkből e tárgyban kiküldött bizottság helyesli a terem kibővítését. Rimler Károly polgármester feleltette még azt is, hogy ha az államosítást keresztül viszik, felesleges lesz a nagyobbított terem, mert csak 48 tagja lesz a város törvényhatóságának (24 választott és 24 virilis.)

Varró Domokos indítványozza, hogy a dolgot terjesszék fel a belügyminiszterhez.

A többség elvileg elfogadta a terem nagyobbítását s javasolja, hogy a város intézzen felterjesztést a miniszterhez. A szakértők pedig két hét múlva a műszaki terveket terjesszék be a miniszterhez leendő felküldés végett.

Az építés vállalkozó bejelentette, hogy a fedélszerkezet anyaga megérkezett; a szakértők azokat kifogásalanoknak találták.

Száhlender Károly aggodalmát fejezte ki, hogy a homlokzat mansard tetőzetének kérdése felebbezés alatt áll s addig az építés megvan akasztva.

Ifj. Rimanóczy Kálmán vállalkozó előterjesztette, hogy az építéssel jól halad s már

a tetőzetig van a falak építésével. A jövő héten felrakják a tetőzetet azon helyekre, amelyeket a módosítás nem érint. Igéretet nyert a miniszteriumból, hogy a felebbezést mielőbb elintézik. Nagyon valószínű, hogy a miniszter nem hagyja jóvá a módosítást, mert többlet-kiadást okoz.

Végül bemutatták a hatodik kereseti kimutatást, 24,000 korona összepről. Ezzel együtt már 248,000 koronát utalt ki a bizottság.

Modern szerenád.

Városunk egyik földalatti mulató helyén vig kedélyű társaság borozgatott tegnap éjjel s az üveggel borított asztal körül ülő ifjak már meglehetősen emelkedett hangulatban voltak, midőn megjelent az ajtóban a cigányprimás jól ismert alakja szerencsés jó estét kívánva.

Kitörő lelkesedéssel fogadták s pár perc múlva már soraik között helyezkedett el a banda valamennyi ép kezű tagja, miután úgy torkukat, mint a nyirettyüt meggyantázták, megragadták elváhatatlan társukat, a kedvet adó száraz fát, melynek hurjai tüzzel, édeskészen zengték a szebbnél-szebb lelkesítő, majd melancholikus melódiákat.

Az ifju bohém kompánia is mindjobban élénkülni kezdett, s a már különben is emelkedett hangulat elérte tetőpontját, a mikor már egyedül borban van az igazság, s a hétköznapias elme nem képes többé korlátozni a »magyar virtus« kitörését.

Czigányzene s gyöngyöző bor mellett repült az idő észrevétlenül éjjel felé.

A társaság egyik vezéralakja azonban e jó kedv közepette sem feledkezett meg szíve választottjáról s tudva, hogy egy nem várt éjjeli zene mindig kedvesebb a kislányoknak, eltökélte ideálját hasonló meglepetésben részesíteni.

Közölte szándékát a ezimborákkal, kik örömmel vállalkoztak valamennyien a kellemes utra.

Még egy pohár bor, s felkerekedett az egész társaság.

Vigan dörzsölgette a primás is markait s kancsal tekintetet vetett a banda felé, czélozni akarván a fényes honoráriumra, melynek ily alkalommal részese a fekele sereg.

Jó tíz percznyi kocsizás után megérkez-

tek a színhelyre, hol le kellett zajlania a szerenádnak.

Következett azonban a kiábrándulás.

A kerítés megmászhatatlan magas kőfal. A kapu zárva. Lakatos mester vagy létra sehol. Szóval az udvarra bejutni lehetetlen, pedig ott aluszsa édes álmát »Ő«, melyet most kellemes zenével szeretnének háborgatni.

— Mit tegyünk most? — kérdék egymástól szinte egyszerre s lehorgasztott fejjel igyekeztek egy okos, életrevaló eszmét kicsikarni a borgőzzel telített agytól, a mely azonban teljesen felmondta a szolgálátot.

Körülbelül egy jó fél óráig állottak így telenül, midőn a primás megrántva a szerelmes ifju kabátját, a ház felett átvonuló telefon drótra mutatott.

Pokoli gondolat támadt erre hősünk agyában s ujja születte, túlaradó boldogsággal adta ki a jelszót, hogy: *vissza!*

Felpakolódzott a distingvált társaság s a konflisok is jó borralvaló reményében erősen biztatták paripáikat a czél érdekében.

Hősünk ugrott ki elsőnek a kocsiból s miután az éjjeli mulató telefon szobájának ajtajában felállította a bandát, kérte a központtól az összekapcsolást.

Jó ideig csengettek, midőn egy álmos nő hang válaszolt, melyben hősünk örömmel ismerte fel az ő hangját.

— Maga az M . . . . Nagysám?

— Igen! de ki beszél!

— Ne legyen kíváncsi és maradjon a kagylónál!

S ekkor rázendített a banda s huzta hosszan, kitaróan. — Közben a kagylón át figyelték a hatást s hallani lehetett egy bájos vig kedvű kacaját s a telefon csengő által felriasztott apának dühöngő morgását.

S talán még mindig huzatják, ha az álmos öreg — nem törődve leánykája örömeivel — bele nem kurjant a telefonba, hogy: *jó éjszakát!*

ybar.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

— Persze! Biztos hát! A káplár mondta nekem; — válaszolta Nicaise ugyanolyan hangon.

— Akkor jól van. Üljünk hát le.

És letelepedtek közelünkben.

Az étterem tulajdonosa lépett be s épen a katonák felé tartott, mikor Wilsinszki magához utatott. Két szót sugott neki halkan, mire a vendéglős mosolyogva távozott.

A barátom e percztől fogva, mintha csak kicserélték volna, visszanyerte régi jó kedvét. A szomszéd asztalon kezdetét vette az ebéd föltalálása. De már az első terítéknél felismerem, hogy szakasztott mását találták annak, amit mi költöttünk el. Figyelmeztettem is Wilsinszkit, aki halkan s mosolyogva így válaszolt: — Várj csak. Azt hiszem, nem fogunk mutatkozni.

Nicaise és barátja, hatalmas katona-étvágygyal, neki estek a levesnek, melyet csakhamar finom sült követett, izléssel és diszszel elrendezett gourmand-falatokkal körítve. A fiatalabbik hadfi azonban nyugtalankodni kezdett.

— Mondd csak, Nicaise, biztos vagy abban, hogy ez csak másfél frankos vendéglő?

— Igen. Hogyne! Már hogy kétkedhetnék abban, ha a káplár mondta?

— Jól van no. De hát ez itt . . . nagyon is finom, amit enni adnak.

— Finom bizony! Micsoda pecsenye! Nézd csak.

— És micsoda bor!

— Epen az, amelyet én szeretek. Csak hogy itt, mintha jobb volna mégis.

A pecsenye és a bor hamar eltűnt. A saláta következt ezután: fantasztikusan elrendezett, szinte művészettel felépített, tarka, étvágygerjesztő valami, amiből tengeri rák vörös hnsa kandikált elő a sauce és saláta közül.

A két katona meglepetve nézett egymásra s mikor a pinczér tiszteletteljesen ismét félre állott, a fiatalabbik aggodalmas suttogással fordult társához:

— Öreg, ez még sem lesz másfél frankos vendéglő. Ebből baj lesz.

Ez egyszer Nicaise is aggodalmat árult el, de csak egy pillanattig.

— Dehogyan lesz! — mormogta aztán. — Nem vagyunk Franciaországban. Hisz tudod, hogy itt minden olcsóbb, mint otthon . . . A dohánynak is három sou az ára, tíz heiyett . . . Igaz-e?

— Igaz . . . De ha ezt az ebédet Franciaországban akarnánk megenni, az legalább is . . . legalább is . . . Nem is tudom, mennyibe kerülne?

— Itt, Numeában — mondta a káplár — az ember semmiből is megél.

— Akkor hát . . . persze . . . az egészen más.

A saláta után szem- és iny-csiklandó torta következett, leleményesen készült környezetben pompás, arany színű ananász, me-

lyet apró sütemények szivárványszínű sora vett körül.

Nicaise katonához illő bátorsággal, této-vázás nélkül fogott a csodás valamihez. Társa azonban végképen megfélemlítve s szinte önkénytelenül megragadta a kezét.

— Ne, Nicaise! Ezt ne bántsuk! . . .

— De hát mi lett?

— Ordög tudja! hanem — ha százszor is mondta a káplár — ez nem lehet másfél frankos étterem! Én . . . én, istenecsce, félek. Ebből nagy botrány lesz.

Nicaise maga is meghökkenett s pillanatig feltartott késsel és ostobán maga elé bámulva — nem tudta mitévő legyen.

Wilsinszki az egész idő alatt pompásan mulatott. Ebédünket ekkorra már régen elköltöttük; az idő is mult; távozni készültünk. Barátom a pinczért szólította.

— A számlát! — mondta Wilsinszki.

A két katona aggodalmas arccal fordult hirtelen asztalunk felé. Csaknem hangos kacajra fakadtam e két arcz láttára.

A gazda nyomban előállott a számlával.

— Mennyit tesz ki? — kérdezte Wilsinszki jól hallható hangon.

— Száz frank, — volt a válasz.

E szóra nagy csörömpöléssel hullott ki Nicaise kezéből a kés; társa pedig, aki önkénytelenül is felugrott helyéről, felborította tányérját, mely ezer darabban esett a padlóra.

UJDONSÁGOK.

Szent Vincze napja.

Nogáll évfordulója.

Egy nap, melyet az egész világ ünnepel, anélkül, hogy tudná. **Szent Vincze** lelke élaizrgalmas nénék rendházaiban, mely rend az egész világon el van már terjedve s míg Szent Vincze fiai a lazaristák legkitünőbb lekipásztoraí az egyháznak, kik megszámlálhatlan ezreknek állítják vissza lelki egyensúlyát, addig Szt. Vincze leányai a szürke nénikék az emberi nem minden nyomorában vigasztalók, megtestesítést gondviselésként töltve el tiszta életüket. Az alapító nagy szentnek napja csendes buzgóságban telik el a zárdákban s innen merítenek új erőt a további munkára, önfeláldozásra. Kint zakatol az élet, folyik a durva kenyérharcz, bent a szentelt falak között az ünnep edzi a lelkeket újabb önfeláldozásra az élet küzdelmének sebestiltjeiért. Ma minden Szt. Vincze házban ünnepléses szent miséket tartanak az alapító páli Szent Vincze tiszteletére.

Szent Vincze napja reánk, váradiakra nevezetes évforduló: három esztendővel ezelőtt e napon ad a vissza nemes lelkét Teremtőjének Sz. Vincze szellemének örököse s alkotásainak magyar földön legbuzgóbb terjesztője **Nogáll** püspök. Még csak háromszor fordult meg azóta az év kereke, még mindannyiunknak élők emlékezetében van ő maga és minden alkotása, — de ha századszor fordul is e városra ez évforduló — akkor is áldott lesz emlékezetel

A gyufát monopolizálják.

— Lukács miniszter terve. —

A gyufa-monopolium terve már régóta kísért nálunk. Ezek óta lappang a terve annak, hogy Magyarországon is behozzák az állami gyufa-egyedáruságot, amely a külföld nem egy államában megvan már.

Ugy értesültünk, hogy a delegációk tanácskozásainak befejezése után megtartott miniszteri konferenciák egyikén **Lukács** László pénzügyminiszter már *részletes előterjesztést*

— Száz frank! — mormogta Nicaise leirhatatlan ijedelemmel.

Társa egy hangot sem birt kiejteni, csak nézte az összetört tányért, melyet egy gyorsan elősiető pinczér eltakarítani igyekezett.

E pillanattól fogva a két hadfi nem is érintett többé semmit az asztalról. Néma kétségbeeséssel ültek székekön; belső küzdelmük azonban ékesszólóan tükröződött tekintetükből. A pinczér azután letette mindkettő elé a maga számláját.

Hosszu ideig egyik sem mert a papírlapra tekinteni, mintha el akarták volna odázni a rettenetes ítéletet, mely rájuk várakozott.

Nicaise végre megkoczkáztatta. Anélkül, hogy érinteni merészelt volna, lopva tekintett rá. Méltóságteljes vonásokkal az 1,50 szám pompázott rajta.

— Százötven frank! — kiáltotta ijedten.

A másik katona is megnézte a maga számláját.

— Dehogy! Csak 1 frank 50 czentimes... és mély sóhaj szabadult ki lelkéből: — Te nem láttad a közibe irt vesszőt, — mondta szemrehányó hangon.

Erre aztán kisimultak az arcok. Fizettek, távoztak és hangos éneküket még messziről is hallottuk az illatos éjszakában, utban hazafelé

is tett a gyufa-monopolium létesítésére vonatkozólag.

Propozíciót tett egyrészt a már meglévő magyarországi gyufagyárak megváltása tekintetében, másrészt kifejtette terveit a gyufaegyedáruság részleteire nézve, sőt egy approximativ számítással utalt rá, hogy ezen a czimen az állam mintegy *húsz millió korona* nagyobb bevételre számíthat évenként.

Igen természetes, hogy ez csak úgy volna elérhető, ha a gyufának a *jelenlegi árát átlag 100 százalékkal fölemelnék*.

A minisztertanács egyelőre a dologban még nem határozott, de igen valószínű, hogy **Lukács** László tervét hamarosan meg fogják valószínűsíteni.

Hogy az erre való szándék megvan, annak bizonyítéka az is, hogy **Szell** Kálmán miniszterelnök az ügyben már *előterjesztést is tett a királynak*. A király nem is idegenkedik a gyufa-monopolium létesítésének eszméjétől, sőt alaposan hihető, hogy egyidőben Magyarországgal, *Ausztáriában is be fogják hozni* ezt az egyedáruságot.

A minisztertanács alkalmasint szeptemberben fogja meghozni végleges határozatát ebben az ügyben.

A *Bud. Tud.* azonban még egyelőre jónak látja a gyufa-monopolium behozataláról szóló híreket — mint Budapestről jelentik — megczáfolni.

* **Személyi hírek.** Dr. **Hoványi** Gyula jogtanár és dr. **Némethy** Gyula theologiai tanár hosszabb tartózkodásra Bihar-Füredre utaztak.

* A **Vigszínház Nagyváradon.** **Liptay** Károly budapesti hírlapíró a múlt hóban engedélyért folyamodott, hogy a budapesti Vigszínház személyzete július hóban Nagyváradon a színházban két előadást tarthasson. **Gerő** Armin főkapitány, a színházi bizottság véleménye alapján, a kérelmet elutasította. A városi tanács a főkapitány végzését helybenhagyta. Most ismét engedélyt kért **Liptay** Károly, hogy az előadásokat a Sasban tarthassák meg. Ez újabb kérelemre **Gerő** Armin főkapitány a következő helyenvaló végzést hozta:

Végelhatározat:

Eltekintve attól, hogy az előadás helyéül bejelentett terem színelőadás tartására amugy is alkalmatlan, a rendőrhatalóság az engedélyt főként azért tagadja meg, mert a szigoruan szem előtt tartandó tűz- és életbiztonság legfőbb követelményeit biztosítva nem látja: amennyiben egyrészt nevezett helyiségből a közönség részére csak egyetlen kijáró ajtó áll rendelkezésre, másrészt a helyiség karzati része és annak feljárója megterhelés esetén a legnagyobb mérvben veszélyes.

Miről kérelmező: **Sebő** Imre helybeli könyvkereskedő megbizítja utján azzal értesítettik, hogy jelen végelhatározat ellen ennek kézhezvételétől számított 15 napon belül a városi Tanácshoz felebbezés adható be.

Nagyvárad, 1902. július hó 18-án.

Rendőrfőkapitány.

* A **pénzhamisítók Dobrczenben.** Kulhanek Adolfot és Rózinger Armin, a nemrég Nagyváradon leleplezett pénzhamisító banda két főalakját, szuronyos fogházörök szállították be a nagykarolyi járásbírószághoz. A pénzhamisítóknak az állomási és törvényszéki épületek közti uton rengeteg bámolója akadt. Kulhaneket és társát a törvényszék vizsgálati fogházában azonnal lecsukták.

* **Nép ítélet.** Budapestén kicsi hiányzott ahhoz, hogy a fellázadt nép meg nem lincselte egy pár elvetemült asszonyt. A rendőrség csak nagy erőfeszítéssel tudta vissza szorítani az izgatott tömeget s ki venni körmeik közül a bűnösöket, kik szerzői voltak több gyermek ellen elkövetett gaz merényletnek. Hiába! büntető törvénykönyvünk szörnyen tarkán van összeállítva s míg egyes kisebb hibákra is drákói büntetéseket szab, más nagy bűnöket aránylag gyöngén büntet. Ez csinálja az izgalmat, melynek hatása alatt a nép maga akar itélkezni. Budapest életét különben nem árt nagyobb figyelemmel kísérni a rendőrségnek, mert ha legfőbb vágya is világvárossá lenni, ne engedjék az erkölcsi szennyben érni el a világ rekordot.

* A **kiejtés.** Egy export-üzletbe voluntörnek lépett be egy fiatalember és mindjárt első nap megmagyarázták neki, hogy ha haladni akar a pályáján, tanuljon meg angolul. Ha többet nem, legalább annyit, hogy egy-egy üzleti levelet megirhasson.

Az ambiciózus ifju vett egy angol nyelvtant és nyomban nekifogott a tanuláshoz. De mindjárt megakadt ezen a szón: sure biztos. Zárjelben ott állott a magyarázat mellette, hogy:

— »Körülbelül úgy ejtendő ki, mint a francia jour. Tehát se nem kemény zs-nek, se nem s-nek.«

Az ifju meghökkent. Vett gyorsan egy francia nyelvtant és megnézte benne, hogy voltaképpen hogy ejtik hát ki a francziák a j betűt. Ezt az utasítást találta benne:

— »Ugyanugy ejtendő ki, mint az olasz »gi.« Pl. Giovanni.«

Most már kezdett kétségbeesni a szerencsétlen ifju. Nosza gyorsan szerzett egy olasz nyelvtant, a melyben aztán ez a magyarázat állott:

— »Gi« ugyanugy ejtendő ki, mint az arabs gin (dzsin), amelyből eredetét vette.«

Arabs nyelvtant már nem tudott kapni, de irt egy tiszteletteljes levelet a keleti akadémia egyik tudós tanárának és szépen megkérte, hogy derítsen végre valahára egy kis világosságot ebbe az ügybe, mert ő még betege lesz ennek az átkozott zs betűnek.

A válasz meg is érkezett nemsokára és így hangzott szóról szóra:

»Kedves fiatal barátom! Kérdésére a következő fölvilágosítással szolgálhatok. A »gin« szót eredeti hangzásában már csak a Himalaja táján és némely ázsiai török tartományokban ejtik ki. Egyebekben pedig az arabok majdnem úgy ejtik ki, mint például az angol »sure«-t. Maradok híve S. A. tanár.«

* **Bécsből Pozsonyig a Dunán uszva.** **Pozsony**-ból jelentik: **Groah** Frigyes és **Fiovaly** Róbert bécsi orvos-nővédek tegnap délelben a Dunán uszva, Bécsből ideérkeztek. A két fiatalember a 60 kilométeres utat 6 óra 24 percz alatt tette meg pihenés nélkül. Nyomukban egy csónak ment két evezőssel. Megérkezésüket a pozsonyi hajósegységület igazolta. A két medikus kedvezőtlen szélben tette meg a nagy utat a 13 fokos vízben, de azért a legjobb kondícióban voltak, amikor délután vasuton visszatértek Bécsbe. A vállalkozó szellemű medikusok legközelebb Bécsből Budapestig szándékozik uszni és remélik, hogy ezt az utat három nap alatt megteszik.

* A **historiai toll.** Roosevelt, a yankeköztársaság elnöke — barátja a nagy mondásoknak. Példa rá ez az eset is. A mikor néhány nappal ezelőtt Roosevelt aláírta a francziákkal kötött Panama-szerződést, az elnök tollát ezekkel az ünnepléses szavakkal nyújtotta át Hanna francia ügyvivőnek:

— Önnek adom ezt a tollat, melylyel a Panama-szerződést aláírtam. Tegye el emlékül... bizonyára érdekes ereklve lesz ez valamikor. Hanna köszönetet mondott a megtiszteltetésért s néhány órával később különkiadásokban közölték a lapok a nevezetes toll képmását.

* **Véglegesítések.** *Beöthy* László főispán *Zilahy* Sámuel ideiglenes minőségű alszámvevőt ezen állásban véglegesítette. — Ugyancsak a főispán *Finta Gáspár* belényesi helyettes járásirnokot véglegesítette.

* **Drótnélküli táviró Anglia s Amerika között.** Megvalósul nemsokára *Marconi* álma. Csendben, de annál kitartóbban végzi kísérleteit a világhírű feltaláló. Most azon fáradozik, hogy a föld különböző pontjain felállított állomások segítségével az egész föld körül táviratozzon. Kiváló kitüntetésében részesült *Marconi* nemrég. Kronstadtban *Viktor Emánuel* király bemutatta a csárnak. A legszenzációsabb hír az, hogy az angol *Marconi-társaság* igazgatósága legkésőbb ez év végéig üzembe hozza Anglia és Amerika közt a drótnélküli távirót. A táviratok díja szavankint 60 fillér, sajtótáviratoknál 30 fillér lesz.

* **Felhívás a borbélyokhoz.** Nagyvárad város szakképzett borbély és fodrász mester urakhoz. Tisztelt szaktársak! Van szerencsém tisztelettel értesíteni mindazon szaktársakat kik az összehívó ívet aláírták, hogy gyűlésünk f. hó 22-én este 8 órakor a városi tűzoltó major nagyertermében (Kert-utca) fog megtartatni. Tartása kötelességének minden szakképzett, tanult borbély és fodrász iparos, hogy jelen gyűlésünkön részt vegyen, mert összetartásban rejlik az erő. Egyben kéretnek a borbély és fodrász segéd urak is, hogy a jelzett gyűlésen miát hallgatóság kivétel nélkül megjelenni sziveskedjenek. Szaktársi üdvözléssel az egybehívók nevében: *Ramminger István, Liptai László, Szücs Ferencz*, borbély-mesterek.

* **Magyar lobogó Amerikában.** A magyar Nemzeti Szövetség az Amerikába kivándorlott magyaroknak egy nemzeti lobogó küldése iránt mozgalmat indított. Azt célozza vele, hogy a kiváló magyaroknak legyen egy szimbólumuk, amely állandóan figyelmeztesse őket magyarságukra. Most körlevélben fordul az egyesület a törvényhatóságokhoz, amelyben némi összegezt kér a zászló céljaira s ezzel együtt felhatalmazást arra, hogy a zászlószentelésre küldött képviselőjük az illető törvényhatóság nevében szegyet verjen a lobogó rudjába. A kérelem tegnap megérkezett Nagyvárad és Bihar-megye törvényhatóságához is.

* **Eltűnt fiu.** *Schreier* Jakab oláh-hodosi lakos Izidor nevű 13 éves fia ezelőtt 2 hónappal eltávozott szülei házából, azzal, hogy a környéken tojást szed össze a lakosságától. Azóta nem látták s szülei sem tudnak hollettéről. Kérelmekre a magyarországi főszerelő megette az intézkedéseket körözése iránt.

* **Agyonkintott huszár.** A főváros egyik kaszárnyájában főlebbvalói durvaságának és haltalan kegyetlenségének áldozata lett egy fiatal huszár *Gerbnor* Jenő a neve s a 16. huszárezred negyedik svadronjának volt a közlegénye. E hónap 13-án délelőtt őrszolgálatot teljesített még és közvetlenül ezelőtt, hogy másnap, azaz 14-én az őrség főváltotta volna, szolgálati karabélyával mellbélte magát és szörnyet halt. A golyó teljesen átfurta testét és a hátán jött ki. A fiatal ember Bihar-megyében lakó szüleinek nevére címzett levélben, amelyet még e hónap 6-án írt meg és amelyet nála megtaláltak — végzetes tettének okául azt a haltalan kintzást nevezte meg, amelyben napról-napra része volt. A fővárosban lakó ismerőinek és rokonainak állandóan panaszkodott, hogy *Kovács* Dezső szakaszvezető és *Kéry* Ferencz káplár folyton ütök-verik, sőt az egész legénység által megveretik. Az öngyilkos katona holttestét csakugyan ott voltak az ütések kék nyomai. Ez a harmadik öngyilkosság már, amely rövid idő alatt az altisztek kegyetlensége következtében a 16. huszárezrednél történt.

SPORT.

Országos kerékpárverseny Nagyváradon. Mozgalmas élet lesz holnap, vasárnap a Sport-téren. A nagyvárad kerékpár-egylet országos nyílt kerékpárversenyt rendez. A versenyen az aradi Meteor kerékpár Club tagjai is résztvesznek. A verseny-bizottság tagjai:

Elnök *Mezey* Mihály. Verseny bírák: *Joó* Béla aradi Meteor-kerékpár Club alelnöke, *Fényes* Manó, *Stern* Márton, dr. *Várnay* Ferencz. Cél bírák: *Ij*, *Rimanóczy* Kálmán, *Fekete* Sándor. Indító: *Sichert* Ede, *Jelinek* Géza. Körszámlálók: *Markovits* Sándor, *Aczél* Zsigmond, *Lukács* Lajos. Számrendező: *Lévai* Márton, *Schönfeld* Sámuel. Idő mérő: *Weingärtner* Andor. Orvos: dr. *Baróthy* Akos. Verseny titkár: *Fleischacker* Hugó. Verseny intéző: *Mezey* Mihály.

Pálya bírák: *Blum* Géza, *Lukács* Lajos, *Balogh* Vilmos, *Fisser* Sámuel, *Cziller* Imre, *Sors* Sándor, *Codilla* Sándor, *Feigenbaum* Lajos. — Az aradi Meteor kerékpár Club tagjainak ezuttal Aradtól Nagyváradig 115 kilométer országúti versenyt rendeztetnek. Szombaton d. u. 4 és 5 órakor várja a Jury a Teleky-utcai vámháznál a versenyzőket. Első és második nagy ezüst, — harmadik kis ezüst, — negyedik bronz érmet kap.

Igazságszolgáltatás.

Az eltűnt gyémánt. Nagy feltűnést keltett a múlt héten *F-né Blahó* Juliskának, egy szép fiatal asszonynak az esete. A rendőrség le is tartóztatta, mert az a vád merült fel ellene, hogy előkelő uriaszonynak öltözködve és tele arany- meg gyémántmukkal megjelent az ékszerészüzletekben, a hol aztán vásárlás ürügye alatt drága brillánsköveket, esetleg arany ékszert lopott. Az elfogatása, bár már előbb is tettek ellene feljelentéseket, *Schrötter* Arnold műtörös panaszára történt. Öt napja, hogy *F-né* fogva van s dr. *Nágel* bíró előtt a büntetőjársbírószak tegnap kezdte meg ügye tárgyalását. Egy apró gyémántkő volt a bíró előtt, mint bűnjel. Ez tűnt el állítólag *Schrötter* üzletéből, akkor, a midőn a vádlottnő ott megfordult. De *F-né* noha három tanu fölsimerte, tagadta azt is, hogy valaha *Schrötter* terülről járt. Ám a bűnjelt képező gyémántot — mondotta vallomásában — igenis ő adta el *Majtin* ékszerész üzletében, de a jogos tulajdona volt. Egy régi gyűrűjéből esett ki az apró drágakő s ezért értékesítette.

A tegnapi tárgyaláson kihallgatták *Spitzer* Miksa ékszerészt. A kérdéses gyémántdarab szerinte is ugyanaz, melyet ő *Schrötter*nek, a károsnak eladott volt.

A bíró: Határozottan felismeri?

Tanu: Igen.

— Annyi idő múlva, mikor a gyémántkő mégis csak mind nagyon hasonlít egymáshoz?

— Esküszöm, hogy ez volt.

A bizonyítás véget ért ezzel és dr. *Ney* Béla ügyész megbízott a vádlottnő megbüntetését kérte. Dr. *Pollák* Ede védő ellenben rámutatott arra, hogy csupa feltevések alapján nem lehet egy házasságban élő tisztességes nőt, egy hivatalnok nejét a lopás bűnével megbélyegezni. A gyémántkővet *F-né* is ép úgy a magáénak mondja, mint a panaszos, a ki nem érte tetten s vádlottnőt még ha igaz lenne is, hogy ez járt a boltjában. Fölsimítést kér.

A bíró: Vádlottnő! Kíván ön a védelmére valamit felhozni?

— Semmit. Artatlan vagyok.

A bíró ezután felmentelle *F-nét* a lopás vádjára alól s azonnal való szabadlábra helyezését is elrendelte.

Mikor a szép asszony meghallotta a felmentő ítéletet, sirva fakadt.

Munkaadó és munkás. Egy iparos a munkásának 14 napi felmondási idő mellett felmondott, megjegyezvén még, hogy rögtön is elmehet. Erre a munkás elment s felmondás nélkül való elbocsátás címén 14 napi bérért követelte. Követelésével a bíróság a következő indokolással utasította el: Hogy panaszlottnál a felmondás szándéka megvolt, azt a panaszló elismeri. Azon megjegyzés, hogy rögtön is elmehet, tulajdonképpen annyit jelent, hogy a panaszló beleegyezik abba, miképpen a panaszló a felmondási határidő letelte előtt fejezze be a munkaviszonyt; vagyis ez annak kinyilvánítása, hogy nem fogja a munkást törvényes uton a munka folytatására kényszeríteni, ha ez a maga részéről a munkát a felmondási határidő letelte előtt abban hagyta. Ha a panaszos tovább dolgozott volna, vagy tovább akart volna dolgozni, úgy a munkaadó köteles lett volna öt 14 napon át munkával ellátni. Csak ha ezt megtagadta volna, lenne a panaszlónak bérre igénye.

TANUGY.

Nagyvárad iskolái számokban.

— Az évi értesítők. —

A felső kereskedelmi iskola.

Ez az értesítő Nagyvárad legmodernebb értesítője; dr. *Kovács* S. János igazgatót illeti érte az elismerés; nem szépit a hibát, a maga mezeienségében tárja föl, de nem dicséri a kötelesség teljesítését sem.

Az értesítőt *Kotzmann* János tanár szakértelkezése vezeti be az értékpapírforgalmi adók elszámolásáról.

A kizárólag szakembereket érdeklő értekezésről nincs mondani valónk.

Az iskola felügyelete, szervezete, tanszemélyzete s a végzett tananyag részletezése után következik az igazgató évi jelentése. Elmondja a jelentés, hogy a tanári karban az a változás történt, *Kende* Gy. Jánost meghiyta a Csarok iskolabizottsága a magyar nyelvnek az alsó osztályban való tanítására. Minden szombat délután játékdélutánokat rendezett a tanári kar a tanuló ifjúsággal.

A tanulók magaviseletét erős kritika tárgyává teszi a jelentés; a tanulók bárdolatlanágán kívül a szülőket és kosztadókat hibáztatja, a kik a kellő ellenőrzést és felügyeletet nem teljesítik oly intenzíven, a mint az szükséges lenne. Így a felső osztály növendékeit a tanév folyamán történt azon hirhapi hecczért, melynek egyik tanárjukat megmondolatlanul kitétték, 6-nak a kivételével keményen megbüntették, a mozgalom vezetőjét pedig az intézetből kitéltették.

Sokat kellett küzdeni a tanári karban a leczkékről való könnyelmű elmaradás ellen, a melyen, mint a jelentés igen helyesen mondja, csak az iskola orvosi intézményével lehetne segíteni.

Az oktatás már kedvezőbb eredményeket tüntet föl a nevelésnél; jó hatással volt erre az, hogy a miniszter a régi fél éves rendszert léptette újlag életbe, a harmadéves rendszert pedig megszüntette. Igen helyes rendszer az, hogy a tehetségtelen és a pályára nem alkalmas tanulót nem engedik fel a középső osztályba sem, hanem arra szorítják, hogy válasszon magának más alkalmasabb pályát; nehéz is a tanári kar munkája az alsó osztályban, mert 3 féle középiskolából jött, sokféle helyről egybegyűlt anyaggal kell egy bizonyos általános magas színvonalat elérnie.

A tanárok kivétel nélkül működtek az irodalom terén is.

Az év folyamán 48 értekezletet tartott a tanári kar, minden hétre jut ebből 1, sőt kétfő is. Kirándulást is rendezett a tanári kar

az ifjúsággal Felső-Ternyőre, Tatarosra és Bodonosra.

Ugy a tanári, mint az ifjúsági könyvtár tetemes számu munkával szaporodott.

*

Beiratkozott 124 tanuló; ebből kimaradt 5 (4 sz.)

Vallásra nézve róm. kath 22 (18 sz.), gör. kath. 1 (1 sz.), gör. kel. 3 (3 sz.), ág. ev. 2 (2 sz.), ev. református 13 (11 sz.) s izr. 78 (66 sz.)

Anyanyelvre 98 sz. volt a magyar s 1—1 sz. volt a szerb s a román.

Eletkorra nézve legtöbb volt a 16 esztendő 28 sz. s legkevesebb a 23 éves fél százalék.

A szülők polgári állása így oszlott meg: értelmiség volt 29 sz., kereskedő 36 sz., iparos 22 sz., őstermelő 4 sz. s egyéb 3 százalék.

Legtöbb növendéket szállított az iskolának a polgári iskola (65 sz.), azután a gimnázium (19 sz.) s végül a reáliskola (16 sz.)

Tandij fizető volt 97 növendék (81 sz.), féltandij elengedésben részesült 10 (8 sz.) s tandijmentes volt 12 (11 sz.)

A mulasztás oly nagy mérvű volt, hogy le se közölték az értesítőben.

Az előmenetel szintén nem valami kedvező. A 119 növendék közül megbukott 30, tehát a 25 %-a, ezek közül javít 20, tehát 16 sz. s osztályt csak 9 sz. ismételt.

Legtöbb bukott a középfelsőosztályban 34 % s legkevesebb a felső osztályban 9 sz. Jeles a növendékek 5 sz.-a. Legtöbb a jeles a történelemből 18 sz. s legkevesebb a természettanból 3 sz. Tantárgyak szerint legtöbb az elégtelen a kereskedelmi számtanból 12 sz., legkevesebb a történelemből 0

A remek statisztikai táblázatokkal kiállított értesítőt a jövő évre szükséges tudnivalók rekesztik be. (—rs.)

TAVIRATOK

Az amerikai magyarok ünnepélye.

Budapest, július 14. (Saját tud. táv.) Az amerikai magyarok számára készült Kossuth-szobrot ma vette át a szoborbizottság. Az átvételnél jelen voltak *Bakonyi Lajos*, *Rákosi Viktor* és *Barabás Béla* országgyűlési képviselők. A szobor teljesen kifogástalan művészi alkotás, két méter magas, tiszta bronz. E hó 23-án küldik el a clevelandi magyaroknak.

Osztrák iparosok kérelme.

Bécs, július 19. Az osztrák iparosok szövetsége a pénzügyminiszteriumhoz újabb beadványt intézett, a melyben konkrét esetek felsorolása kapcsán kéri a kormányt, hogy alkalmas módon járjon közbe a magyar kormánynál a végett, hogy szüntessék meg azt a jogtalan és az osztrák ipart károsító eljárást, hogy a magyar pénzügyi hatóságok nemcsak az osztrák áruk ugynevezett bizományi rakományait adóztatják meg, hanem az összes eladott osztrák gyártmányokat. (M. T. I.)

A leánykereskedés kongresszusának tagjai Loubetnél.

Páris, július 18. A leánykereskedés megakadályozása tárgyában tartott kongresszus tagjainak Loubet elnöknel való tisztelgése alkalmával Lardy párisi svájci követ, aki a kongresszus idegen tagjai nevében beszélt, azt az óhaját fejezte ki, hogy a leánykereskedés ellen nemzetközi törvényes rendelkezéseket léptessenek életbe és azoknak megtartását nemcsak pénzbüntetésekkel, hanem fogházzal

és börtönnel is biztosítsák. Azonkívül nemzetközi rendőrséget kellene szervezni, amely képes volna a nemzetközi leánykereskedésnek véget vetni. Lardy azután a szükséges preventív intézkedésekről beszélt, amelyek a nyomornak és kísértésnek kitett idegen, egyedül álló leányok védelmében és támogatásában állának. Loubet elnök biztosította a kongresszust támogatásáról és maga is hangsúlyozta annak a szükségét, hogy valamennyi civilizált ország működjen közre annak az állapotnak a megszüntetésében, amely még a közönyös embereket is megnyugtaltatja. Ha gondoskodni tudnak az éneklő madarak védelméről — mondotta egyebek között — nem lehetne megoldani azt a kérdést is, amelynek erkölcsi jelentősége sokkal nagyobb? (M. T. I.)

Az olasz király ajándéka.

Pétervár, jul. 18. Az olasz király elutazása előtt a pétervári olasz jótékony egyesületeknek 1000 rubelt és a pétervári szegényeknek 10,000 rubelt ajándékozott. (M. T. I.)

Az angol koronázás.

Budapest, július 18. (Saj. tud. táv.) Londonból jelentik, hogy VII. *Edvard* angol király koronázását hivatalosan aug. hó 9-ére tűzték ki.

Japán államférfi Budapesten.

Bécs, július 18. Matsukuta gróf volt japán miniszterelnök, aki jelenleg Bécsben tartózkodik, jövő vasárnap utazik el és Budapestre is ellátogat.

Mozgalom a sörkartell ellen.

Kolozsvár, jul. 18. Az itteni vendéglősök is mozgalmat indítottak a sörkartell ellen. Tegnap este értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték egymás között azokat az intézkedéseket, amiket a rájuk nézve veszedelmes kartell ellen tenniük kell.

Kisiklott tehervonat.

Villach, július 18. Az amstetten-pontafeli vonalon Georgen és Unemarkt között tegnap délután 3 órakor a felhőszakadásszerű eső okozta alámosás következtében egy tehervonat kisiklott. A mozdony a szerkocsival együtt felborult és hat kocsis kisiklott, a melyek közül négy összetörtött. Egy fűtő súlyosan megsebesült. A forgalmat átszállással tartják fenn a segédvágány kiépítéséig, a mi még a mai nap folyamán várható. (M. T. I.)

Olasz-francia barátkozás.

Páris, július 18. Az Echo de Páris jelentése szerint Loubet elnök a jövő év tavaszán Algirből hazajövet érinteni fogja Olaszországot és ott találkozni fog Viktor Emánuel királylyal. (M. T. I.)

Spanyol finánczviszonyok.

Madrid, jul. 18. A pénzügyminiszter aláírta az államkincstár és a spanyol bank között létrejött egyezményt. Az egyezmény szerint a bank az államnak adott előlegekért 2%-os kamatot kap. Az érczartalékok rövid időn belül emelik és a jegyforgalmat csökkentik. Aranybeszerzés esetén a bank a kormányval egyetértően fog eljárni. A bank kötelezi

magát, hogy a kereskedelmi hitelt előmozdítja. A banknak joga lesz a fiókok számát szaporítani vagy fölöslegesnek talált fiókjait, beszüntetni. A bank részéről adott kölcsönök kamatlábát, a mely megváltoztatható, mindig a kormánnyal egyetértően kell megállapítani. A banknak joga van a tárczájában lévő értékpapirokat a kormánnyal egyetértően elidegeníteni. (M. T. I.)

Francia főpapok tiltakozása.

Páris, július 18. A párisi főegyházmegye főpapsága tegnap az érseki palotában gyűlést tartott és elhatározta, hogy erélyesen tiltakozik Combes miniszterelnöknek a kongregációk ellen való eljárása ellen. (M. T. I.)

Sikkasztó rendőr.

Belgrád, július 18. Solján Tódor városi rendőr nagyobb összeget sikkasztva megszökött. Tegnap azonban elfogták, a midőn a határon át menekülni akart Bulgáriába. A sikkasztó rendőrt Belgrádba hozták.

A czárné betegsége.

Pétervár, július 18. A czárné betegsége még mindig komoly természetű. Környezete attól tart, hogy idő előtt szülni fog.

A zanzibári szultán halála.

London, jul. 18. A Reuter-ügynökség jelenti Zanzibárból mai kelettel: A zanzibári szultán ma éjjel 2 órakor meghalt. Az országban teljes nyugalom van. (M. T. I.)

Trencin visszaadása.

Peking, július 18. Juansikkai santonji kormányzó és a külügyi hivatal elhatározta, hogy a Tiencin visszaadására vonatkozó feltételeket elfogadják. Ha az özvegy császárnénak ez ellen kifogása volna, ezt a határozatot szombaton közlik a hatalmasságokkal. A követek arra számítanak, hogy Kina igyekezni fog kedvezőbb feltételeket kieszközölni. (M. T. I.)

A pán-örmény kongresszus

Brüsszel, jul. 17. A pán-örmény kongresszus ma nyílt meg *Houscau de Lachaie* szenátor elnöklete alatt. A kongresszuson jelen volt többek között *Le Jeune* államtitkár és több belga és francia szenátor. Az elnök megnyitó beszédében kiemelte, hogy minden pártból és minden országból kiváló emberek jöttek el a kongresszusra és kétezernél több csatlakozó nyilatkozat érkezett. Reméli, hogy a kongresszus arra fogja indítani a kormányokat, hogy felkarolják az elnyomott örmények ügyét. *John Brice* a kongresszus elnökéhez intézett levelében ugyanezt a reményt fejezte ki. A kongresszus azután alelnökké választotta *Emmingo*-t (Németalföld), *Vaszkelevyer*-t (Dánia), és *Pressensé*-t (Franciaország). Azután *Quillard*, a »Pro Armenia« című folyóirat szerkesztője előadást tartott az örmények ellen elkövetett bűntettekről. Van egy hatásos eszköz — mondta egyebek között — a melylyel határt lehetne szabni az örmények elnyomásának. A hatalmasságok hozzájárulásával olyan kormányzót kellene kinevezni, a ki valamely semleges európai államnak slattvalója, továbbá nem török, helyi milicát kel-

lene szervezni. Ezt csak a szultán valósíthatja meg, de Európának akarása kell. Nem kell a háborútól jobban félni, mint a krétai események idején. — A kongresszus azután megalkototta az egyes csoportokat és végül elhatározta, hogy bizottságot küld ki, a melynek az lesz a feladata, hogy gyakorlatilag megvalósítható javaslatokat terj szűzen a kongresszus elé. Ebbe a bizottságba minden nemzet öt-öt delegátust küld ki. (M. T. I.)

Elesábitott leánykák.

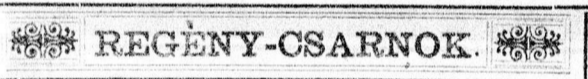
Budapest, jul. 18. (Saj. tud. táv.)
Az ocsmány bűnügyben, mely méltó lázba hozta az egész székes fővárost, erélyesen folynak a kihallgatások. A rendőrség egész apparátussal dolgozik s már sikerült is világos eredményeket elérni. A szereplők és bűnrészesek azonban kitartóan tagadnak, oly annyira, a Mária-utcai esetre nézve kellő bizonyítékok híján kénytelenek voltak a vizsgálatot elejteni. A Práter-utcai vizsgálóbíróhoz tételtett át. A házgonnok a lelketlen asszonyoknak felmondott s azok ma hajnalban titkon kis hurczolkodtak.

Az ir-alkirály lemondása.

London, jul. 18. Irország alkirálya, earl of Cabogan lemondott hivataláról. A király elfogadta a lemondást. (M. T. I.)

Insultált ügyvéd.

Páris, július 18. A La Presse jelentése szerint Barbou ügyvédet, a ki Du Gastné pörbeli ellenfelét képviseli, Sagan herczeg ma tetteg inzulálta. Barbou feljelentést tett a herczeg ellen.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 47.

Skrzetuski szomorúan sóhajtott: úgy látszik, hogy Cmielecky nem járt hiába, megérkezett a tatár-segítség. A közeledők élén egy óriás növésű saporogiai kozák haladt, aki a tüzhöz lépve, fenyegető hangon, vad tekintettel kérdezte:

- Melyik közületek a követ?
- Pálincaszag ömlött a szájából, dőlöngött a részegségtől. Haragosan ismételte a kérdést. Skrzetuski büszkén lépett ló.
- Én vagyok.
- Te?
- Hogy merészelsz tegezni?
- Majd még csaremoniazok veled! Örülj, ha nem vágjuk le a fejedet! Mit akarsz a kapitánytól?
- Mi közöd hozzá? Az életaddal játszol, ha nem vezetsz el azonnal hozzá.
- Te játszol a magadéval, ordított egy másik kozák. Az a parancsolat, hogy minden lengyelt, aki idem-részkedik, megköltözzünk és foglyul ejtsünk. Veled is így teszünk.
- Megyek veletek önkéntesen is, nem kell megköltöznötök.
- Azt csak bizd ránk. Ugy teszünk, amint parancsolták.
- Ficzkó, tudod-e, kivel beszélsz? A követ személye szent és sérthetetlen! A követ maga a herczeg!
- Az óriás szemtelen nyugalommal felelt.
- A szakállánál fogva hurczolom majd utánunk a követ urat.
- Belé akart kapni Skrzetuski szakállába, de kinyujtott keze aláhanyatlott, a követ kardja egy csapással széthasította a fejét. — Szurjátok le! szurjátok le! ordítottak most a tatárok. Skrze-

tuskilegényei löttek és aztán ők is kardjukhoz nyultak. Vad küzdelem kezdődött, pengett az aczél és sötétség fogta körül a harczókat, mert eltaposták a tüzet. Összegabalyodott a két csapat, s a kardok helyett öklok, fogak é kések viaskodtak. Skrzetuskiéknak kedvezett a szerencse, s már el is bántak volna elleneikkel, de ekkor a közeli erdőből vad ordítás hallatszott, s újabb tatárcsapat tört elő. A kapitány látta a veszedelme, s dörögő hangon adta ki a parancsot: A csónakokra! Legényei nyomban a parthoz rohantak, de a homokban megakadt sajkákat csak nehezen tolhatták előre. Elleneik egyre közelebb jöttek. Skrzetuski tüzet vezényelt. A sortüz megtette hatását, a csapat tétozva állt meg, egyrésze halálosan sebezve a földön vonaglott. Hanem a sajkák még mindig a szárazon vesztegeltek. Most már odaát is tüzelni kezdtek, s a fölkelő nap szabályos csatára szórta alá első sugarait. A kozákok sűrű tüzeltek, a tatárok eszeveszetten nyilaztak és Allah nevét ordították. Végre sikerült a sajkákat vízre bocsátani. Ott uszott a két csónak a folyó közepén, sűrű füstfelhőbe burkoltan. Egyikek sorában büszkén, hangosan parancsolásokat osztva állt Skrzetuski, hajdonfővel, sapkáját lesodorta egy nyilvessző. Nem látszott aggodalom az arcán, sőt inkább a vakmerőség bizodalma. Az őrmester szorongva dörögött mellette:

- Uram, itt veszünk. A kutyák utánunk jönnek.
- Valóban úgy volt. Most már egészen kivilágosodott s a szigeten százával tomboltak a kaszával és nyíllal fegyverezett tatárok. A kozákok pedig csónakba ültek s négy csapatban indultak Skrzetuskiék után, kézre akarták fogni őket. A kapitány hidegen nézte támadásukat. Végre hát itt volt a halál pillanata, elkerülhetetlen volt, hogy vérevel fizessen meg merészégeért. Batran, szinte örömmel nézett a halál elébe s gyávaságnak tartotta volna, hogy katonái példájára az élelmiszeres zsákok mögött keressen védelmet a süvítő golyók elől.
- Meghaltok-e velem? kérdezte társait. Azok lelkesülten felelték.
- Meg uram, egytől egyig!
- Czélozz! Tűz!

A füstfelhő védeleme alatt Skrzetuski egyik csónakát üldözői ellen fordította, de már késő volt. A part felől támadást fújtak a tatárok. Övükbe dugták késüket, fogaik közé vették görbe kardjokat, s utána usztak a sajkáknak, amelyeket csak lassan hajtott tova a csöndös víz. A csónakokban lévő üldözőik is beérték már őket, s a saporogialak kaszáikhoz nyultak. A Skrzetuski legénységének a fele már halott vagy harezképtelen volt. Jajgatás töltötte be a levegőt, a puskeropogás már régen elhallgatott, mert a sűrű lövéstől áttüzesedtek a csövek. Gápiesen erőlködött azonban minden ember, noha kezük remegett a fáradságtól s arcukról véresen omlott alá a verejték. Így érte őket a tatárok támadása. Mint a macskák, úgy kusztak fel a két csónakra, amely messziről valami nagy állat testének látszott, amelyet darabokra tépnek a farkasok. Elyomták a derék fiukat ezek a szörnyetegek néhány percz alatt. Már csak három élt közülök.

Skrzetuski mellé állottak az árbocok előtt és rettenetes csatát vívtak. Mintha a kapitányok ereje szállt volna beléjük is. Skrzetuski valóságos csodákat művelt. Arczáról csurgott a vér, belvállába két tatár nyíl furódott és ő harczolt rettenhetetlenül s vér fakadt a kardja suhintása után és sorra hullott előtte az ellen. Mint a villám járt a kardja, mindkét kezében egy-egy s néha hátrálni is akartak már előle a támadók, de az utánuk jövők visszaszorították őket.

- Az óriás, aki a csorda vezérének látszott, biztos távolból kiáltozott.
- Elve fogjátok el! A kapitány elé viszzük.
- Add meg magad! — kiáltották mások.
- Majd csak az Istennek! — felelte Skrzetuski és mintha az ur valóban magához hívta volna őt: elsápadt, elejétől a kardját és végigterült az előtte fekvő hallottakon.
- Atyuska, atyuska! — kiáltozott kétségbeesetten az őrmester és egy pillanat múltán széthasított fejjel hullott le ő is ura mellé.

(Folyt. köv.)

NYILTER.

Ajánlkozás.

Egy helybeli, iskolai tekintélyek és tanfériak által is elismert jó hírnévben álló elemi iskolánál működő jeles képzettségű tanerő, ki harmadfél évtized óta vezeti a 4-ik osztályt s így alapos gyakorlata van a tanulók középiskolákra leendő előkészítésében; az iskolai épületben lévő lakásától, egészségi szempontból, távol óhajtván lakni: szerény feltételek mellett ajánlkozik valamely igen t. családboz, egy pár, közép iskolákra előkészítendő gyermekhez tanítólul. Ugyanettől a tanuló, mellékesen, előkötést nyerhetnek tetszés szerint latin, francia, olasz vagy esetleg német nyelvben is. Bővebbet a kiadóhivatal.

KÖZGAZDASÁG.

Spióttörvény

Budapest, július 18.

Osztrák hitel	497.—
Magyar hitel	701.—
Aldanvasút	—
Rinnar-rész	509.50
Magyar pénzügy	472.—
Szigetvári	—
Wagon-kölcsön	—

Hatalmítás

Budapest, július 18.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab apr.	6.—
Káposzta, repce, dag.	96

Nyitatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 július 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,5%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,5%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ban	119.—
Magyar földtehermentelési kötvény 4%	97.80
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldtehermentelési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegyek-kölcsön	206.—
Tiszszabályozású szegedi sorsjegyek-kölcsön	162.—
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék aranyban	101.50
Osztrák korona járdék	99.50
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	15.95
Magyar hitelbankrészvény	710.50
Osztrák hitelintézet részvény	697.—
Párisi visita	95.30
20 frankos arany (Napoleon-dor)	13.05
Németbirodalmi márka	117.10
Londoni visita	239.77
20 márkás arany	23.41

A szerkesztőjét felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Pénzt szerzek.

Kölcsönt födbirtok és házakra. Jelzalog, személyi hitel, tárcza váltók, tisztli és tisztviselő váltókat legelőnyösebb feltételek mellett.

Olcsó kamatlábbal

számitolok le, és szerzek pénzt a legmagasabb értéklés mellett előkelő fővárosi pénzintézetttől. Értekezhetni délelőtt 10 órától 12 óráig, délután 4 órától 6 óráig.

241.

Hagymási Jenő,

Nagy-Teleki-utca 46.

Ma szombaton
a „Bazár“ kerthelyiségében
a 37-ik gyalogezred zenekara
Zeneestélyt

tart.

Kezdeté este 8 órakor.

Tisztelettel

Dolgos és Szauer.

252.

2537. eln. szám.
1902.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye és Nagyvárad város főispánjának 595/1902. sz. intézkedése alapján az elhalálozás folytán megüresedett városi főmérnöki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik ezen az 1890. évi. I. t.-cz. 17. §-a értelmében élethossziglani kinevezés által betöltendő nyugdíjgényvel egybekötött és a szervezeti szabályrendelet értelmében

ben 3800 korona fizetés és 600 korona lakbérilletményvel javadalmazott városi főmérnöki állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 10. §-ában előírt törvényszerű minősítésüket igazoló szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket Méltóságos dr. Beöthy László főispán urhoz folyó évi augusztus hó 15-ének d. u. 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1902. július hó 9-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Értesítés.

Tisztelettel van szerencsénk Nagyvárad város és Biharvármegye t. vevő közönségét értesíteni, hogy *kishidő Neumann férfi ruha-kereskedésével szemben egy dusan felszerelt, nagy választéku*

alkalmi czipő, kalap és uri-divat

nagy raktárt

létesítettünk.

Amidőn ezen üzletünket megnyitjuk, alkalmat kívánunk nyújtani a nagyközönségnek, hogy

eddig még nem ismert jó minőség és a legolcsóbb árak mellett szerezhesse be szükségletét.

Ezen vállalatunk létesítése alkalmából szoros elhatározással lépünk városunk piacára:

áruinkat minden elfogadható árral bocsátani rendelkezésére.

246

Teljes tisztelettel

Kovács és Rein.

Tanuló.

Egy-két jó házból való fiú, 2-3 gymnasiumi vagy polgári osztálylyal. tanulóul felvétetik a Szent László nyomdában.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, köségi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
bábi meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.